

اثر هیپوکلیت سدیم بر جوانه زنی بذر انگور فرنگی قرمز

صدیقه سادات شرفی (۱)، جعفر محمدی، مریم داغستانی (۲) و سمیه جز قاسمی (۳)

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر، ۲- استاد دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر،

۳- کارشناسی ارشد باغبانی، شرکت خرم دشت ماهان

چکیده

انگورفرنگی قرمز با نام علمی *Ribes rubrum* و نام انگلیسی CURRANT از خانواده Grossulariaceae می باشد. آزمایشی برای بررسی اثر هیپوکلیت سدیم بر جوانه زنی بذر انگور فرنگی در چهار سطح زمانی (۰، ۳۰، ۲۰، ۱۰ دقیقه) در قالب طرح بلوک های کامل تصادفی با سه تکرار در دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر انجام گرفت. صفات مورد مطالعه در این بررسی شامل درصد جوانه زنی، طول ریشه چه و طول ساقه چه بودند. داده ها با استفاده از نرم افزار MSTATC تجزیه و واریانس شده و مقایسه میانگین ها توسط آزمون دانکن صورت گرفت. بذر پس از قرار گرفتن پتری دیش به یخچال با دمای حدود ۴ درجه سانتی گراد انتقال داده شدند. نتایج این آزمایش مشخص کرد غلظت ۱۰ دقیقه هیپوکلیت سدیم تاثیر معنی داری در افزایش درصد جوانه زنی بذرها و رشد گیاهچه انگور فرنگی قرمز دارد.

کلمات کلیدی: جوانه زنی بذرها، انگور فرنگی قرمز، هیپوکلیت سدیم.

مقدمه:

بوته های انگور فرنگی قرمز خزان پذیر و به ارتفاع ۱ تا ۱/۵ متر هستند. برگ های پنج لوبه به صورت مارپیچ روی ساقه قرار گرفته اند. گلها به صورت خوشه ای بوده و میوه از نوع سته ی ساده است و انگور فرنگی قرمز به عنوان گیاه زینتی مخصوصا زمانی که میوه ها رسیده اند در فضای سبز استفاده می شود. همچنین در تهیه ی مربا، دسر، بستنی، چای، ساندریس، عطر و شیرینی و سس استفاده می شود. و حتی می توان میوه ها را به صورت خشک و به مدت طولانی نگهداری و استفاده نمود. حاوی ترکیبات مفیدی است شامل مقدار زیاد ویتامین C، ویتامین B، آهن سفر و پتاسیم (از نظر آنتی اکسیدانها غنی بوده است و تکثیر این گیاه به روش جنسی مشکل است) به دلیل وجود رکود در پوسته بذر این تحقیق به منظور برطرف نمودن رکود برای جوانه زنی سریع صورت گرفت. ابادری فاطمه، در مقاله خود گزارش کرد از بین چند تیمار استفاده شده جهت تسریع جوانه زنی لاله واژگون تیمار با هیپوکلیت سدیم با غلظت ۵۰ درصد به مدت ۲۰ دقیقه تاثیر معنی داری در جوانه زنی داشت. در مقاله ای با عنوان بررسی تیمارهای مواد شیمیایی مختلف در تسریع جوانه زنی بذر مارچوبه سال ۱۳۸۶، جعفر محمدی، سحر نقی لو، سمیه جز قاسمی، فاطمه حسین بیگی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر گزارش شد. تیمار با هیپوکلیت سدیم تاثیر معنی داری روی سرعت جوانه زنی داشت. و در آزمایش صورت گرفته روی انگور فرنگی قرمز درصد جوانه زنی در شاهد ها ۲۲/۳ درصد در ۱۰ دقیقه ۱۰۰ درصد در ۲۰ دقیقه ۶۶/۶ درصد و در ۳۰ دقیقه ۵۵/۵ درصد بود.

نتایج و بحث:

نتایج حاصل از تجزیه واریانس داده ها مشخص نمود که تیمار هیپوکلیت سدیم تاثیر معنی داری در سطح ۵ درصد بر صفت طول ریشه چه دارد ولی بر صفت طول ساقه چه تاثیر معنی داری ندارد. نتایج حاصل از مقایسه میانگین ها نشان داد که تیمار ۱۰ و ۲۰ دقیقه ی هیپوکلیت سدیم تفاوت معنی داری با یکدیگر نداشته ولی افزایش معنی داری در تعداد بذرهای جوانه زده نسبت به شاهد و سایر تیمارها ایجاد نمودند. با توجه به اینکه تیمار ۱۰ دقیقه هیپوکلیت سدیم با ۲۰ دقیقه تفاوت معنی داری ندارد بهتر است از زمان کم آن همان ۱۰ دقیقه استفاده گردد. نتایج مشخص کرد با افزایش غلظت هیپوکلیت سدیم طول ریشه کاهش معنی

داری می یابد، ولی تیمار ۱۰ دقیقه آن با شاهد تفاوت معنی داری از نظر طول ریشه ندارد. بنابراین غلظت ۱۰ دقیقه هیپوکلریت سدیم را که سبب افزایش جوانه زدنی بذرها شده و تاثیر منفی بر طول ریشه چه نمی گذارد توصیه نمود.

منبع:

- 1- Wax currant seeds lee S Rosner, John T Harrington, David R Dreesen, and Leigh Murray.
 - 2- Currants Kim E. Hvmmmer and Danny L. Barney.
 - 3- Red and white currants by Judy Heyer.
 - 4- Redcurrant From wikipedia, the free encyclopedia.
 - 5- Sheat.W.G. Propagation of trees,shrubs and conifers. Macmillan and co 1948.
- ۶- خلاصه مقالات پنجمین کنگره ی علوم باغبانی ایران، دانشگاه شیراز ۱۳۸۶
- ۷- پایان نامه کارشناسی ارشد، اباذری فرد، فاطمه. دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر ۱۳۸۷ اثر چند تیمار بر جوانه زنی بذر لاله واژگون.
- ۸- مقاله: بررسی تیمارهای موادشیمیایی مختلف در تسریع جوانه زنی مارچوبه. دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر ۱۳۸۶.

Absracact:

Red currant with scientific name of ribes rubrum, from Grossulariaceue family.

To study the effect of sodium hypochlorie

On Red currant seed gerimention and seegling growth an expetinent was carried out in seedling growth an experiment was carried out in Abhar Azad university. The effect of sodium Hypochrolie was used in randomized compelet block design (RCBD) in 4 levels (0,10,20, and so mins)

With three replicates, seed after treatmeut were sown in Petri dishes and placed in fridge with approximately 4C . characteristic including germination per centage, root length , plumule length were measured after three months. Data were variance analysed with Matat-c software and mean comparison were done using Duncan s test. Result showed that vitex treatmeut. In 10 min had significaut effect on germination per ceutage and growth. And recommend for red currant seed treatment.